

Handreiking voor het regionaal borgen van 24x7 psychiatrische zorg

Het bieden van 24x7 kwaliteit en continuïteit van psychiatrische zorg is niet meer zomaar vanzelfsprekend. Een grotere en complexere zorgvraag in combinatie met een krappe arbeidsmarkt stelt de ggz voor de nodige uitdagingen. Het onderzoek van Berenschot (2022) in opdracht van DeNLggz en de NVvP bevestigt het gevoel dat de druk van de 24x7 zorg en met name de de ANW- en crisisdiensten op steeds kleinere schouders terecht komt. De kern van de oplossingsrichtingen uit het onderzoek is het belang van regionale samenwerking. Want zorg en ondersteuning van mensen met een mentale zorgvraag is alleen niet alleen van de GGZ, maar iedereen die met deze groep in contact komt. Regionale samenwerking gaat niet vanzelf. Deze handreiking biedt een handvat om in zes stappen te komen tot concrete regionale werkafspraken.

Enkele voorbeelden van gerealiseerde oplossingen (tips!):

- Regionale beschikbaarheidspoule of reservepoule met zzp-ers en zgp-ers in de regio;
- Richt gezamenlijke triage in samen met de wijkverpleging, ziekenhuis en/ of huisartsen;
- Breder inzet van de Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundigen, Verpleegkundig Specialisten en Psychologen in de ANW-dienst;
- Gelijke beloning (gecorrigeerde bruto kostprijs per organisatie bepalen) voor hetzelfde werk in de ANW-diensten, onafhankelijk of het om internen of externen gaat.

1 Samen aan de slag: wie doen mee?

De ggz-aanbieder met de GMAP verantwoordelijkheid neemt het initiatief om partijen samen te brengen (bestuurlijk, beleid en professionals). Bestuurlijk leiderschap is cruciaal.

Partijen dragen bij aan de 24x7 psychiatrische zorg. Dit zijn in eerste aanleg de zorgpartijen die al samenwerking in ROAZ verband. In tweede aanleg andere partijen zoals politie, de verzekeraar(s) en welzijnsorganisaties.

Tip: Het bepalen en benaderen van de partners vraagt zorgvuldigheid. Een duidelijke (intern of extern projectleider) trekker helpt.

2 Bepalen van de gezamenlijke regio-opgave: maak het concreet

Zorg voor een objectief regionaal beeld van de situatie en vraagstukken rond de 24x7 psychiatrie.

Kwantitatief: Vraag naar zorg (cijfers over zorggebruik (indicaties, aantallen telefoontjes naar crisisdienst, huisartsenpost, ed). Aanbod van zorg (formatie (verschillende functies), vacatures, verhouding dienst niet-dienst, ziekteverzuim).

Kwalitatief: Dialogsessies met professionals om vraagstukken en oplossingsrichtingen in kaart te brengen.

Maak zichtbaar wat al in de regio gebeurt (voorbeelden uit de praktijk).

Valideer het beeld bij professionals, beleidsmakers en bestuurders.

3 Koers bepalen: opstellen van een gezamenlijke visie en doelen

Ontwikkel een gezamenlijke visie op wat je samen wilt bereiken. Twee mogelijke perspectieven:

1. Wat is nodig voor kwalitatief hoogwaardige psychiatrische zorg overdag, in de avond, het weekend, de nacht en crises?
2. Hoe kunnen we het werk minder belastend organiseren?

Belangrijk is dat partijen zich committeren aan de doelstellingen.

Reflecteer op gebruikte begrippen en definities; verstaat iedereen hetzelfde?

4 Maak een vertaalslag naar resultaten en activiteiten

Formuleer concrete resultaten en activiteiten. Zorg dat elke activiteit gekoppeld wordt aan een eigenaar (naam/ rugnummer, geen organisatiename).

Bepaal welke activiteiten wel en niet op regio-niveau liggen. Vb: betere afstemming tussen zorgafdelingen kan bijdragen aan de regionale doelstelling maar is een intern vraagstuk. Organiseer een brede toetsing van de activiteiten onder zorgprofessionals. De tijd die dit kost in de voorbereiding, win je in de uitvoering terug.

5 Inrichten projectstructuur, mandatering en besluitvorming

Bepaal of het realiseren van de activiteiten vraagt om een projectstructuur of dat het maken van praktische werkafspraken afdoende is. Stem een helder proces van besluitvorming af.

Expliciteer de onderlinge rolverdeling: wie stuurt of zit in de stuurgroep?

Zorg dat ieder project een projectleider/ trekker heeft én een bestuurlijk portefeuillehouder die als linkpin kan optreden.

Richt voor het brede netwerk een klankbordgroep in, voor draagvlak en toetsing van de voortgang en richting.

6 Werk als netwerk

Wees ervan bewust dat regionale samenwerking van de lange adem is. Soms met stappen vooruit, soms met een stap terug.

Sta open voor andere/ nieuwe inzichten over de koers en voortgang. Je wilt bij kunnen schaven als nodig. Daarom is voortdurend contact met het brede netwerk van belang.

Benut het netwerk breder dan alleen voor de geformuleerde activiteiten, bijvoorbeeld voor gezamenlijke leertrajecten en/of uitwisseling.

Zoek de verbinding met andere regio's en deNLggz en de NVvP.

